

Boerderijnummer	5.3.230
Erfnaam	erve Groot Wassink-de Vinke
Oudste vermelding	1379
Afgebroken	1967; was eerst gelegen naast Assink en voor Klein Wassink; rond 1843 ca 70 mt naar voren verplaatst en wordt dan de Vinke genoemd.

Historie boerderij

Het erve Wassinck was volgens een notitie uit 1379 “*ghelegen tot Elsen in den kerspell van Rijssen in den lande van Twente*”. In dat jaar was het beleend door de vrouw van Evert van Eze. In 1457 staat Derick van Tije als zodanig genoteerd.

1475. Schattingsregister. 2 s., bet. 3 golden r.g.
 In 1601/1602 omvatte de boerderij “*8½ mudde landes*” en giff den 4^e gast.
 Bewoner is dan Egbert Wassing.
 1675. Vuurstedenregister. Jan Wassinck, 1 vuurstede.

In 1693 blijkt eigenaar van het erve te zijn Scheel van Schulenborgh volgens reg. 1000e pennink.
 Kort daarop zijn de bewoners zelf eigenaar geworden, maar in 1782 werd de boerderij door hen verkocht.

De “**tienden** grof en smal over het erf Wassing” behoorden minstens vanaf 1395 tot het Sint Catharinaklooster te Almelo:

1-12-1395. Archief klooster Almelo.

Henric Roerinc, richter te Rijssen, oorkondt dat Rolef die Ruwe de tienden grof en smal over het erf Wassing gelegen in het kerspel Rijssen in de buerschap Elsen, heeft verkocht en geleverd aan Johan Berterems Johansz. 10-10-1432.

Herbert van Sertorpe, richter te Rijsen, oorkondt dat heer Johan Vrijdach, priester en broeder van de Duitse Orde, de tienden grof en smal over Wassinck gelegen in het kerspel Rijsen in de buerschap Elsen, verkocht heeft aan Jacob van Rijsen en zijn vrouw Ermgard.

1294-1447. Archief St. Catharinaklooster te Almelo.

Koopbrieven van de tienden over Wassink te Elsen bij Rijssen.

Tiendens groff en smal over het erve Wassinck, gelegen in Elsen onder d' klock van Rijssen.

14-3-1559. Johan Strubbe.

17-11-1693. Gerhard Putman als rentmeester van het klooster Almelo.

21-11-1732. Gerrit Helmigh van Voerst, heer van Bergentheim, als rentmeester van het klooster Almelo.

21-3-1738. Gerrit Helmig van Voerst tot Bergentheim als rentmeester van het klooster Almelo.

15-7-1780. Mr. Paulus Putman, griffier van de Ridderschap, als gemachtigde van de Ridderschap, na de dood van Gerrit Helmich baron van Voerst tot Bergentheim.

1732 en 1780. Akten van belening van de rentmeester van het klooster met de tienden over het erve en goed Wassink te Elzen, leenroerig aan de havezate Oosterhof bij Rijssen.

In 1782 verkochten dus de toenmalige bewoners Gerrit te Lintele en z'n vrouw Aaltje Wassink de gehele inboedel van het bedrijf aan zuster en zwager en stichtten een nieuw boerderijtje achter Groot Wassink genaamd Klein Wassink, dat later WassinkEul'n (5.3.240) werd genoemd.

Voor 350 gulden werd verkocht aan zwager Jannes Smit en zuster Maria Wassink: “*de geheelen inboedel des huises en vhee bestaande als volgt: een bruin ruin paard oud 3 jaar, een bruin ruin paard oud 8 a 9 jaar, 2 wagens en een ploeg, een swart bonte koe oud 8 jaar, een swart bonte koe oud 4 jaar, een blauw schimmelde koe oud 6 jaar, een swart sprevelde koe oud 6 jaar, een swart kolde sterke oud 4 jaar, een swarte sterke oud 3 jaar, een roodbont starken kalf oud drie vierendeels jaar, een swart kold bolkalf oud 7 weken, 2 kisten met linnen en wullen, 2 paar bedden met haar toebehoor, een rood koperen ketel, een geel koperen aker, een hangkolk, circa 15 vlijmen so rogge als boekweite op de solder, 2 peerde kribben, een karre, het vlees in de wijmen en 8 ymen*”.

Het onroerend goed werd verkocht aan Marten van Dijk en z'n vrouw Margaretha ter Weele in Rijssen: *“Het leenhorige erve Wassink voor f 2000,=, 3 dagwerken hooyland de Mensink Mathe in het Elsenerbroek tusschen de landrien van Duischen en de Slagen, een half huisken staande aan de Blikkemaate in het Elsenerbroek, 2/9 parten van het hooy- en bouwland de Rijt, den Hogen Bullener en de Donders Maat genaamt gelegen tussen Bulleners, Duischen en Klaas Berents bouw- en hooylanden gelegen onder Elsen en Enter, deze gronden tesamen voor f 800,=. En dan nog het gewas op het land dat besaayt is voor f 300,=”*.

Enkele jaren later voerden Marten van Dijk en Gerrit Wassink nog een proces vanwege onenigheid over enkele eigendommen:

“Proces tussen Marten van Dijk en Gerrit Wassink met een eis tot "praesteeren, leveren en overlaaten van het vrije en volledige bezit" van enige vaste goederen uit hoofde van koop en betaling van kooppenningen, van welke goederen gedaagde beweert dat deze niet tot het gekochte behoren.”

De veestapel bestond in april 1811 uit een merrie, 4 koeien en 4 kalveren.

De boerderij Groot Wassink stond oorspronkelijk halfweg tussen de doorgaande weg naar Rijssen en het latere WassinkEul'n (5.3.240). Rond 1820 werd de boerderij met 5 ha grond aangekocht door de molenaar Wansink in Holten. Deze deed het in 1839 met bijna 3 ha grond over aan de pachter Jan Teemker. Jan stichtte toen vóór de oude boerderij een nieuwe die, gezien de huurwaarde van 9 gulden, aanzienlijk kleiner was dan de oude bebouwing. Deze boerderij, die naderhand de naam “De Vinke” kreeg, kwam te staan tussen het huidige Kippers (5.3.200) en de oprijlaan naar Assink (5.3.250).

Door een beperkte toedeling bij de markeverdeling werd de bedrijfsomvang in 1854 bijna 9 ha. Toen pleegzoon Jannes Bloemendal in 1872 de boerderij op naam kreeg bracht hij 3½ ha mee (voor de helft gekocht en voor de andere helft van de marke) waardoor het bedrijf, na ook nog wat aankopen omstreeks 1915 15 ha ging omvatten. In 1939 werd de Vinke geveild. De boerderij met 4,5 ha grond werd eigendom van buurman Mannes Kippers, terwijl de rest versnipperd raakte over een 7-tal kopers.

Kippers sloopte in 1967 de leegstaande gebouwen, na ze vanaf ca. 1940 nog verhuurd te hebben aan de smid Herman ten Brinke en daarna aan de familie Hendrik Jan Wibbelink ('n Denger).

19-7-1939

Veiling van “de Vinke”.

Ten overstaan van notaris Teesselink te Markelo, werd publiek geveild, ten verzoeke van de fam. Bloemendaal te Elsen, gem. Markelo, het boerenerven “de Vinke”, gelegen aan den Prov. weg van Markelo naar Rijssen, bestaande uit huis, schuur, wei-,bouw- en hooiland, samen groot 16.7220 Hectare in 20 perceelen.

Gegund in massa voor de som van f 15.100 aan B.J. Meengs te Markelo, die gekocht heeft in opdracht van M. Kippers te Elsen de perc. 1,3,5,6,7,8,10, zijnde huis, schuur, bouw- en weiland, samen groot ruim 4 H.A. voor de som van f 6590.

Perc. 2 voor A.J. Oongs te elsen, weiland groot 64.10 Are voor f 1725.

Perc. 9 voor H.J. Velt, te Enterbroek, weiland groot 92.40 Are, voor f 1250.

Perc. 15 voor J.H. ter Horst te Rijssen, heide met dennen, groot 1.2800 H.A. , voor f 400.

Perc. 16 voor G. Boswinkel te Elsenerbroek, grasland, groot 1.32.80 H.A. voor f 2800.

Perc. 11,12,13,14,17, voor Dr. H.D. de Vries Reilingh te Elsen, bouwland en heide, groot plm. 4,5 H.A. voor f 2175. Van de overige perceelen 18 en 19, beide veengrond, groot 87.80 Are, werd B.J. Meengs eigenaar voor f 160. De perc. 4 en 20 zijn niet geveild.

Bewoners:

► Eind 16^e, begin 17^e eeuw woonde op dit erf Egbert Wassinc. Hij had de kinderen: Fenne en Henric. Fenne (†ca. 1638) trouwde omstreeks 1625 met Dries Hendertink op Hendertink (5.3.130 De Koopman). Henric werd de opvolger.

► Henric Wassinc kreeg 4 kinderen: Jan (*ca.1625) die opvolger werd, Harmtien die aanvankelijk nog op de boerderij zou blijven, Jenken die in 1644 te Rijssen trouwde met Hendrik Gerijsen Vrilings uit Wierden en Egbert die in 1655 huwde met Berntien Ribberdink en daardoor boer werd op Ribbers (5.3.160).

► Harmtien Wassink trouwde in 1644 met haar buurjongen Egbert Jansen Schoteler van Schottelink (5.3.210). Uit dit huwelijk werd in 1644 dochter Fenne Wassink geboren. Naderhand verhuisden Harmtien en Egbert naar Schottelink, waar Egbert opvolger is geworden.

Opvolger op Groot-Wassink, Jan Wassink (*ca.1625), trouwde in 1648 met Hendrikien Vrilings (†ca. 1673), dochter van Gerijt Vrilings uit Wierden en zuster van zijn zwager Hendrik. Jan en Hendrikien kregen 6 kinderen: Hendrik (*1650) die de boerderij zou voortzetten, Gerijt (*1654) die waarschijnlijk jong is

overleden, Berent (*1658), weer een Gerijt (*1661) die blijkbaar ook jong overleed, Geschen (*1664) en nog eens een Gerijt (*1669).

Na het overlijden van Hendriken Vrilings hertrouwde Jan Wassink in 1674 met Stijntien Jansen, weduwe van Gerijt op de Langstrate in Holten. Uit dit huwelijk werd in 1676 dochter Hendrickien Wassink geboren.

► Opvolger Hendrik Wassink (*1650) trouwde ca. 1679 met Aeltien NN. Uit dit huwelijk werden 3 kinderen geboren: Gerritt (*1680), Henrick (1683-na 1750) die in 1725 te Rijssen trouwde met Janna Hendricksen Scholte Effink uit Enter en het toen gestichte Nieuw Wassink (5.3.200) ging bewonen en Geesken die werd geboren in 1686.

Opmerking:

De familie Wassink was één van de weinige katholieke families in het verder overwegend protestantse Elsen. Doordat de benodigde gegevens uit de archieven van de katholieke kerk summierder zijn, hebben we de persoonsgegevens van de familie Wassink op deze boerderij niet volledig kunnen krijgen.

► Eerstvolgend bekende bewoner van de boerderij was Jan Hendriksen Wassink (†na 1767). Jan trouwde in 1745 met de toen uit Neede afkomstige Geertjen/Gertrudis te Nijenuys (*ca.1720). Zij kregen 7 kinderen waarvan er vier op jonge leeftijd overleden. Overgebleven dochter Aaltjen/Aleyda (1753-1834) trouwde in 1772 met Gerrit/Gerardus te Lintele (†ca. 1793) en bleef tot ca. 1782 op de boerderij wonen om daarna te verhuizen naar het nieuw gestichte Klein Wassink (5.3.240 WassinkEul'n). Dochter Maria (*1758) trouwde in 1781 met Jannes Smit (*ca.1740) uit Enter, kocht in 1782 de boerderij-inboedel van haar zuster Aaltjen en pachtte de

Vervallen schuur naast de boerderij

boerderij van nieuwe eigenaar Van Dijk. De jongste zoon van Jan Hendriksen Wassink en echtgenote Geertjen, Henricus, werd geboren in 1761.

► Aaltjen Wassink en Gerrit/Gerardus te Lintele kregen nog wonend op Groot Wassink 4 kinderen, waarvan er twee op jonge leeftijd stierven. Volwassen werden: Joanna (1776-ca.1806) en Berendina/Bernardine (1781-1851). Na de verhuizing naar Klein Wassink werden nog geboren: Jenneken (*1784) en Aleida (*1787). Zie voor de verdere beschrijving bij Klein Wassink/WassinkEul'n (5.3.240).

► Op Groot Wassink werd hierna, omstreeks 1805, verder geboerd door de in Delden geboren landbouwer Arent Bloemendaal (ca.1772-1825), zoon van Jannes Bloemendaal. Weduwnaar Arent was omstreeks 1803 hertrouwd met Jenneken Mensink (1773-1808) dochter van hoefsmid Garrit Mensink (5.3.210). Uit dit huwelijk werd in 1804 te Almelo zoon Gerrit Bloemendaal geboren die later de opvolger zou worden op de Smitteri'je van z'n grootvader (5.3.210).

Arent Bloemendaal bracht uit zijn vorig huwelijk met Janna Planthof in Almelo 2 kinderen mee naar Groot Wassink: Jenneken Bloemendaal (1799-1825) en Janna Bloemendaal (1800-1844) die beiden ongetrouwd bleven.

Na het overlijden van Jenneken Mensink in 1808 hertrouwde Arent in 1809 met de weduwe Geertrui Boom (1785-1856) dochter van Jan Boom uit Almelo. Bij haar kreeg Arent nog 4 kinderen, waarvan er twee kort na de geboorte overleden. De andere kinderen waren: Jannes (1819-1886) Bloemendaal die het boerenbedrijf zou voortzetten en Janna Hendrika Bloemendaal (1822-1894) die in 1845 in Rijssen trouwde met de weduwnaar Jan Hoefhamer en in 1854 eveneens in Rijssen hertrouwde met de weduwnaar Gerrit Hendrik Meenks.

Geertrui Boom bracht nog haar zuster Maria Boom mee. Maria kreeg op Groot Wassink in 1809 nog een kind, dat echter vlak na de geboorte overleed.

Nadat Arent Bloemendaal in 1825 was overleden hertrouwde Geertrui Boom in 1826 met Jan Teemker (1796-1882), afkomstig van Teemker (5.2.250).

► Omstreeks 1840-1848 is de boerderij Groot Wassink blijkbaar vervangen door een nieuw huis, ongeveer 70 meter westelijker, dat naderhand de naam "De Vinke" kreeg.

Jannes Bloemendaal (1819-1886) boerde hier verder. Hij trouwde in 1860 met Johanna Schreurs (1837-1884) van de Schreur (5.3.080). Uit dit huwelijk werden 5 kinderen geboren: Geertrui (*1862) die vlak na de geboorte overleed, Arend Jan (1863-1941) die de opvolger werd, Jan Hendrik (1866-1921) die wagenmaker werd in dorp Markelo (Dorpsgeschiedenis 1.0.450) en in 1899 trouwde met Dieka Johanna Vreeman van Kaampmans (Stockum 2.1.425), Gerrit Hendrik (1869-1897) die ongehuwd bleef en Hendrika (1879-1943) die in 1914 trouwde met de landbouwer Jan Goosen in Rijssen.

► Opvolger Arend Jan Bloemendaal (1863-1941) huwde in 1885 Willemina Elkink (1865-1946) van Koelert (Hericke 3.3.150). Zij kregen 7 kinderen waarvan er drie op (zeer) jonge leeftijd overleden. Er groeiden op: Jan Hendrik (1888-1947) die in 1912 te Wierden trouwde met Johanna Mensink en ging boeren in Notter, Hendrik Jan (1891-1941) de beoogde opvolger op het bedrijf, Dirk Jan (1897-1966) die in 1925 te Brummen trouwde met Gerritdina (Dina) Spiegelenberg en in Rijssen een slagerszaak had en Johanna (1907-1996) die in 1938 trouwde met Jan Lammers in Notter.

Willemina Elkink (*1865) en Arend Jan Bloemendaal (*1863)

► Hendrik Jan Bloemendaal (1891-1941) trouwde in 1927 met Johanna Berendina Schuitemaker (1893-1991) uit Notter. Uit dit huwelijk werden in Elsen 5 kinderen geboren: Willemina (Mina, *1929) die in 1957 trouwde met Arend Jan de Wilde in Enter, Jan Willem (Willem, *1931) die ongetrouwd is gebleven, Arend Jan (Jan, *1933) die in 1960 huwde met Dieka Lohuis uit Rijssen en o.a. werkte bij de gezondheidsdienst voor dieren, Leida Berendina (Leida, *1936) die eveneens ongehuwd bleef en Johanna (*1938) die huwde met Henk Vinkers in Notter (Henk is de zoon van de op Vinkert (5.3.340) geboren Berend

Jan Vinkers).

In 1940 verliet de familie Bloemendaal het erve de Vinke en vestigde zich toen op een boerderij in het enkele tientallen jaren daarvoor ontgonnen Enterveen (Enterveenweg 3, dichtbij BaargmansJans 5.3.390).

► Na het vertrek van de familie Hendrik Jan Bloemendaal werd de Vinke door de nieuwe eigenaar Mannes Kippers tijdelijk verhuurd.

Van ca. 1940 tot 1943 woonde hier de familie van de smid Herman ten Brinke. De in Enter geboren Herman ten Brinke (*1906) en echtgenote Dina Jansen (*1909) kregen hier dochter Hermina (*1941). De familie verhuisde hierna naar een woning bij Jèèntnjenneke (5.2.335) om vervolgens vanaf 1951 te gaan wonen op het pand Heyman, later 'n Weeld'n Smid genoemd (5.2.272).

► Vanaf 1943 woonde hier de familie Hendrik Jan Wibbelink. Hendrik Jan Wibbelink (1906-1985), genaamd 'n Denger of DengerJan, had hiervoor met zijn vrouw Dika Nijmeijer (1909-1997) op 'n Tip in Herike gewoond (Hericke 3.1.225), samen met hun kinderen Dina/Dinie (*1930), Herman (*1933) en Hendrik Jan (*1934). In 1944 werd hier in Elsen hun dochter Gerda geboren. Omstreeks 1957 verhuisde de familie naar BuskesJan / EsJan (5.3.195).

Bentheimer peerdezomp met inscriptie: ABD GB 15 april 1818 (Arend BloemenDaal Geertrui Boom)